

компаній підвищення якості залишається всього-на-всього лозунгом, а не реальними діями. Потретьє, треба створити умови для широкого ознайомлення працівників підприємств з базовими принципами концепції TQM, без знання яких просто неможлива практична реалізація всезагального управління якістю. Отже, інтеграція елементів менеджменту якості в український бізнес та посилення значення концепції всезагального управління якістю відбувається поступово. Провідні фірми Японії та Західної Європи у власній діяльності вже використовують стратегію TQM, демонструючи світові її колосальні можливості.

Література: 1. Дафт, Р.Л. Менеджмент. – СПб : Питер, 2001. – 832 с. : ил. – (Серия «Теория и практика менеджмента»). 2. Міждисциплінарний словник з менеджменту / За ред. Д.М. Черваньова, О.І. Жилінської. – К.: Нічлава, 2011. – 624 с. 3. Федулова, Л.І. Сучасні концепції менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ebooktime.net/book_68.html. 4. Фомичев, С.К. Основы управления качеством : Учеб. пособие / С.К. Фомичев, А.А. Старостина, Н.И. Скрыбина. – 2-е изд., стереотип. – К. : МАУП, 2002. – 192 с. : ил. – Библиогр. : с. 186-189.

ЗОВНІШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ

Онищенко О.Р., АМУ, м. Київ, Україна

Вітчизняні дослідники інноваційного потенціалу наголошують на необхідності якісних змін державної інноваційної політики, акцентуючи увагу на наявних утворених проблемах щодо згаданого питання, а саме: недоступності (з фінансових та організаційних причин) процедури патентування для більшості вітчизняних винахідників, низькому рівні правової захищеності українських патентів, невідповідності рівня їх захищеності кращим світовим зразкам, відсутності дієвих механізмів впровадження та комерційного успіху нововведень. Таким чином, врегулювання на державному та регіональному рівні окресленої проблеми є обов'язковою умовою ефективності регіональної інноваційної політики, спрямованої на економічне зростання [1; 2; 3]. Підкреслюючи важливість інноваційного потенціалу для розвитку регіону та країни взагалі, науковці наголошують на тому, що розвиток науково-технічного прогресу, генерування інновацій є тими важливими чинниками, які спрямовані на покращання умов життєдіяльності суспільства певного регіону. Інноваційний шлях регіональної економіки зумовлений комплексним реформуванням науково-технічної сфери від прикладних досліджень до серійного виробництва наукомісткої продукції і виведення її на міжрегіональні та світові ринки. Від активізації розвитку інновацій в регіоні залежать трансформаційні процеси в його господарському комплексі, формування нових видів економічної діяльності, оптимізація територіально-галузевої структури регіону, а в кінцевому результаті – підвищення якості життя населення. Таким чином у роботі ставиться завдання дослідити напрями розвитку інноваційного потенціалу як складової ресурсного потенціалу. Запропонувати підхід, який дозволяє виробити концептуальні напрямки інноваційної стратегії економічного зростання.

Інноваційний потенціал визначається як базовий ресурс у сучасних умовах інтенсивного розвитку економіки, який дозволяє ефективно використовувати всі інші ресурси, які має суспільство. Також існує наступне визначення інноваційного потенціалу території: комплекс взаємопов'язаних ресурсів і можливостей їх реалізації, які визначають її здатність (інтелектуальну, технологічну, інформаційну, науково-дослідницьку, економічну тощо) приводити у відповідність зовнішні і внутрішні можливості розвитку; використання й розвиток нових сфер і способів ефективною реалізації наявних і перспективних ринкових можливостей [2, с.60]. При цьому виділяють складові інноваційного потенціалу, що характеризують ресурси і здатність до їхньої реалізації, які визначають можливості підприємств території розвиватися інноваційним шляхом.

З метою досягнення оптимізації витрат на інноваційну діяльність, підвищення ймовірності комерційного успіху і зменшення ризику невідповідності нових товарів потребам ринку, приділяється багато уваги визначенню оцінки складових інноваційного потенціалу.

Першочергово слід зазначити, що усі аспекти науково-технічного прогресу й соціального розвитку суспільства, тобто інноваційні ресурси, визначають величину інноваційного потенціалу. Також інноваційний потенціал запропоновано оцінювати шляхом визначення місця науки як комплексу досягнень людського розуму, які накопичуються і втілюються в суспільному виробництві країни [1, с. 59]. Аналіз та оцінка науково-технічного потенціалу дозволяють зробити висновки про рівень економічного розвитку країни та її галузей, ступінь її науково-технічної забезпеченості та самостійності, можливості економічного та науково-технічного співробітництва.

Сприятливе зовнішнє середовище інноваційного розвитку регіонів забезпечується інституційною структурою їх господарських комплексів. Для інноваційного поштовху необхідним є економічне середовище взаємопов'язаних, різних за масштабами суб'єктів, здатних гнучко реагувати на нього. Стійке фіскальне та монетарне регулювання розвитку малого та середнього бізнесу реально здатне забезпечити структурну перебудову господарських комплексів регіонів та забезпечити інституціональні передумови інноваційного економічного зростання. Отже, в основі регіональної інноваційної політики регіону науковці вбачають наступні принципи: пріоритет інновацій над традиційним виробництвом регіону, забезпечення правової охорони інтелектуальної власності, сприяння розвитку конкуренції в інноваційній сфері, гнучкість інноваційної політики, інтеграція науки, освіти та підприємницької діяльності, забезпечення розвитку інноваційного підприємництва, сприяння розвитку міжрегіонального та міжнародного наукового співробітництва тощо.

Наукові роботи, які присвячені розгляду інноваційного потенціалу регіону, містять твердження, що для становлення регіональної інноваційної системи необхідний розвиток інноваційної інфраструктури, та надають пропозиції щодо питання створення інноваційних структур у регіоні. Одним із способів поновлення економічної структури та інноваційної активізації є повсюдне відкриття парків технологічної, промислової, дослідницької спрямованості, інноваційних організацій та інкубаторів. Доречним серед науковців вважається застосування модульної системи інноваційних організацій, у якій інкубатор – це і є стрижневий модуль системи. Одним зі шляхів розвитку інноваційної інфраструктури є створення стійких і здатних до саморозвитку технопарків, що забезпечують розробку та виробництво інноваційного продукту та його використання у сфері матеріального виробництва на тривалу перспективу.

Головна функція основного елемента інноваційної інфраструктури – технопарку – полягає у тому, щоб пов'язати воедино усі фактори, які забезпечують появу та розвиток інноваційних підприємств: талановитих людей (вчених, інженерів, винахідників, менеджерів), які мають ідеї та розробки, сучасних промисловців, малий бізнес, ініціативу та підтримку органів регіональної влади. Більш гнучкому реагуванню господарських систем на постійні зміни умов при проведенні господарської діяльності, але зі збереженням при цьому переваг спеціалізації, сприяє кластерна форма співробітництва [3, с. 980]. Зазначено, що використання кластерної стратегії дозволяє розробити інструменти, завдяки яким можна реалізувати конкурентні переваги території. Напрямами діяльності для реалізації кластерної стратегії розвитку території визначають наступні: - впровадження нових видів технологій та інноваційної діяльності; - визначення продуктів і товарних груп, на виробництві яких можуть спеціалізуватися виробничі підрозділи кластерів; - сприяння реформуванню монополій, співпраці державного й приватного секторів.

Література: 1. Ковальська Л. Л. Оцінка виробничого потенціалу регіону та удосконалення механізму його нарощення: дис. ... канд. екон. наук : спец. 08.10.01 "Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка" / Л. Л. Ковальська. – Львів: ЛНУ, 2003. – 180 с. 2. Лукьянченко Н. Д. Проблемы подготовки и повышения эффективности использования кадров в регионе / Н. Д. Лукьянченко // Продуктивні сили України. – 2007. – № 1. – С. 56 - 64. 3. Олійникова Н. А. Теоретико-методичні основи ефективної державної економічної регіональної політики в сучасних умовах/ Н. А. Олійникова // Економіка: проблеми теорії та практики: збірник наукових праць / ДНУ. – Дніпропетровськ, 2009. – Вип. 254: В 6 т. – Т.IV. – С.979-984.